

הגליון מוקדש לעילוי נשמת
אסתר בת נזנין
רחמים בן חוכי יוכבד
אליהו יעקבי בן שרה
ציון בן נאזה
אשר בן רות
ת.נ.צ.ב.ה

נווה מיכאל

לעילוי נשמת מרת גילה בת רחל אסנת ז"ל נפטרה בג' מנחם אב תשס"ג

פרשת ויגש

"וַיִּגַש אֵלָיו יְהוָה... " רק לאחר שנמצא הגביע באמתחתו של בנימין - האחים של יוסף התעוררו. כל הזמן היה בדעתם שכל המצב שלהם קורה בגלל מכירת יוסף, והקב"ה מוסר אותם כדי שיהיה להם כפרה, שנאמר: " וַיֹּאמֶר יְהוָה מֶה נֹאמֵר לְאֲדֹנָי מֶה נְדַבֵּר וּמֶה נִצְטַדֵּק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת עוֹן עַבְדֶּיךָ הֲנֵנוּ עֹבְדִים לְאֲדֹנָי גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ" (מ"ד, ט"ז). כלומר, אנו נענשים בגלל מכירת יוסף, ובגלל בנימין שגנב את הגביע, מקובל עלינו להיות עבדים. כאשר שמעו שרק בנימין "יְהִי לִי עֶבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם", הבינו האחים ובראשם יהודה שהכל עלילה ושקר, שהרי בנימין לא היה במכירת יוסף ומה פתאום הוא ייענש לבד? מכאן שהכל עלילת שווא. וכאן נתכוון יהודה למסור נפש עבור אָחִיו ועבור בנימין והתכוון למלחמה והיה אף מוכן להיהרג בעבור שחרורו של אחיו. "כִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי וְהִנֵּנִי אֵינְנוּ אִתִּי" (מ"ד, ל"ד) - יוסף רואה שיהודה מוכן למסור נפש עבור אחיו (המדרש מספר שאם יהודה כועס הוא יכול להחריב את כל מצרים) ומיד יוסף נשבר - "וַיִּתֵּן אֶת קְלוֹ בְּכַיִּי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פְּרָעֹה; וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חַי וְלֹא יָבֹאוּ אִתּוֹ כִּי נִבְהַלּוּ מִפְּנֵי" (מ"ה, ג'-ד') יש כאן מוסר לעתיד לבוא: הקב"ה יראה לנו את כל החיים שלנו, מיום הלידה ועד יום הפטירה של האדם "אֲנִי ה'" והכל יהיה מובן לנו, כל מה שעברנו בחיים, כל הקשיים והניסיונות יתבהרו לנו. נבין למה זה קרה לנו וכמה שזה היה טוב בשבילנו.

למה הדבר דומה? Waze טכנולוגיה זו מקבלת פקודה לאיזה יעד להגיע, וע"י חיבור ללוויין GPS היא מראה לנו את כל הדרך, ואת כל מה שיהיה לנו כגון: עומס תנועה, שוטרים, מצלמת מהירות, פקק תנועה מתמשך, רכב תקוע בצד הדרך וכו'..

העולם הגיע לרמת טכנולוגיה גבוהה מאוד וזה רק הולך ומתקדם. זה נותן לנו פרספקטיבה על בריאת העולם, על פלאי היקום, על הכוכבים, מערכת השמש, על בריאת כל היצורים בעולם, ובריאת האדם. זה משהו שאי אפשר להבין ולהסביר, בורא עולם כל יכול!

הקב"ה מפרנס את כל ברואיו "יושב הקב"ה וזן את כל העולם כולו מקרני ראמים ועד ביצי כינים" (גמרא שבת קז.). הקב"ה לא מקפח אף בריאה בעולמו.

לאדם בלבד יש נשמה אלוהית ויש את היצר הטוב ואת היצר הרע. לאדם יש מלחמה תמידית להימשך אחר תאוות העולם הזה, תאוות גופניות וגשמיות ואולי קצת להתרחק מבורא עולם. תמיד צריכה להיות מחשבתנו נתונה לבורא, שהיה הווה ויהיה, להכיר בו ולדעת ש"אֵין עוֹד מִלְבָּדוֹ" (דברים ד', ל"ה).

בהמשך הפרשה, יעקב אבינו מקבל את הידיעה שיוסף בנו חי, מיד הוא שולח את יהודה "להורות" - "וְאֵת יְהוָה שְׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה" (מ"ו, כ"ח). רש"י מסביר, לבנות תלמודי תורה ובתי כנסת, על מנת שיהיה מקום להתפלל וללמוד תורה, כמו אבותינו הקדושים שהקפידו על כך מאוד.

הרמב"ם כותב שחייבים לבנות בכל עיר ועיר בתי כנסת (רמב"ם, דעות, הלכות תפילה י"א, א'). אנו לומדים מכאן שכל יהודי צריך להקפיד להתפלל במניין בבית הכנסת, אומרת הגמרא: מי שיש לו בית כנסת בעירו ולא נכנס להתפלל בו 3 תפילות, נקרא שכן רע (גמרא ברכות ו:). וחייב אדם לנסוע להתפלל עד מרחק של חצי שעה נסיעה, ולא לוותר על תפילה במניין, שזה מחבר את האדם אל הקדושה.

יש בידנינו כלי חזק מאוד - כוח התפילה. הקב"ה מחכה לתפילות שלנו, ומצפה שנקרא אליו "מִמְעַמְקֵים קְרָאתֶיךָ ה'" (תהילים ק"ל, א'), התפילות מעומק הלב בוקעות שערי שמיים.

בתקופה הקשה שבה אנו נמצאים, יש לנו את היכולת לשנות ולבטל גזרות קשות שבאות עלינו, כל אחד יכול לדבר בשפה שלו, ואפילו רק בהרהור הלב. הקב"ה שומע אותנו בכל זמן ומקום, רק להרים עיניים לשמיים ולבטוח בקב"ה שכל מה שהוא עושה איתנו זה רק לטובתנו, אפילו שזה לא נראה לנו עכשיו.

יהי רצון שכל התפילות והבקשות יעלו לרצון לפני הקב"ה.

שבת שלום ומבורך
הרב סימן טוב אלי

ע"י אהבת חיים נבנה

את בית המקדש השלישי

פינת ההלכה

הלכות ברכות הנהנין

הלכות עיקר וטפל

אמרו חכמים: "זה הכלל, כל שהוא עיקר ועמו טפלה, מברך על העיקר ופותר את הטפלה" (ברכות מ"ד, א') ובעצם מדובר על אדם האוכל מאכל עיקרי שיש עמו מאכל שטפל לו ותקנו חכמים שיברך על המאכל העיקרי ויפטור בכך את המאכל הטפל לו. אך בעיקר וטפל ישנם 3 אפשרויות:

1. שבכמות של מאכל אחד יש הרבה יותר מאשר המאכל השני - מאכל זה נקרא עיקר.
2. כשאוהב מאכל האהוב עליו יותר מהשני.
3. כשאוכל מאכל שהוא החשוב ביותר כמו בשר.

בכל 3 האפשרויות, מברך על העיקר ולא מברך על הטפל (שהוא או מעט או פחות בכמות או פחות בחשיבות).

דוגמאות:

- א. דוגמא: אדם שאוכל קרמבו, מברך על הקרם ולא מברך על הביסקוויט כי הרי הוא רק מחזיק את הקרם. וכן הדין בגלידה שמברך על הגלידה עצמה ולא על הגביע.
- ב. אם אוכל אורז עם שעועית, מברך על האורז ולא על השעועית. שהאורז עיקר והשעועית טפל.
- ג. אם יש לו בצלחת בשר, אורז וסלט ואוכל את כולם מעורבב, מברך רק על הבשר שהוא החשוב מכולם.
- ד. האוכל חמין שיש בו בשר, שעועית, חומוס, חיטה, תפוז"א וכד' - מברך רק ברכה אחת בלבד. שאם החיטה עיקר מברך מזונות ופותר הכל.
- ה. האוכל סעודה עם לחם מברך 'המוציא לחם מן הארץ' ולא מברך על הסלטים והאוכל (כגון:

- א. בשר, דגים, קטניות וכד') משום שהם טפלים ביחס ללחם.
- א. האוכל קוגל עם מלפפון חמוץ והמלפפון בא רק להטעים את הקוגל, לא מברך עליו אלא מברך על הקוגל בלבד ופותר את המלפפון.
- א. האוכל סלט פירות ויש שם מעט בננות ותותים (שברכתם 'בורא פרי האדמה') ומיץ תפוזים (שברכתו 'שהכל נהיה בדברו') בכל מקרה מברך רק 'בורא פרי העץ' ופותר את השאר. (אסור לברך 2 ברכות!).
- ח. האוכל מאכל חריף ואוכל יחד עמו לחם כדי להעביר את החריפות, לא מברך על הלחם שהרי הוא טפל. מכיוון שהלחם טפל ביחס לצורך האדם לאוכלו הרי שגם אם אכל שיעור של ברכת המזון לא נוטל ידיים משום שאין רצונו באכילת הלחם אלא להעביר את החריפות.
- ט. אדם שרוצה להיפטר מברכות שאינם צריכות לפני אכילה מורכבת עם מזונות, עץ, אדמה, שהכל - דוגמא בורקס בשרי, זיתים מבושלים, חומוס מבושל ובשר, יברך רק על המזונות ופותר הכל ובנוסף ייקח פרי אחר, ירק אחר ושתייה (שאינם על שולחנו) ויכוון לפטור את שאר המאכלים שבארוחה.
- י. אדם שיש לפניו פירות משבעת המינים (ארץ ישראל נשתבחה בפירותיה), יאכל קודם כל את הפרי שחביב עליו. במידה ואין לו העדפה מסויימת - יאכל לפי סדר זה: זית, תמרים, ענבים, תאנה ורימון.

ניתן לפנות לרב בשאלות בכל נושא
בטלפון/SMS 052-7453745

פרפראות לפרשה

מסופר על הרב ניסים יגן זצ"ל שנסע לפני כ-20 שנה לחזק יהודים באמריקה. הוא ראה שיש שם בתי כנסת יפים ועתיקים מאוד, אך ראה שיש בחלק מבתי הכנסת תלויים מגן דוד וצלב אחד ליד השני. הדבר גרם לו לצער רב. הרב שאל את תושבי המקום מה פשר העניין הם אמרו לו שבתי הכנסת הנ"ל היו מלאים במתפללים מפה לפה, ולאחר שנפטרו המבוגרים, הפעילות התמעטה עד שנסגרו לחלוטין ועברו לרשות הנצרות. הרב גילה שבכל בית כנסת שנמסרו בו שיעורי תורה וחיזוק בנוסף לתפילות, נשאר עומד על תילו ועדיין פועל כהרגלו ואף הולך וגודל. מכאן אנו רואים כמה חשוב להפעיל בתי כנסיות, שיעורי תורה, ואף לחנך את הילדים להגיע לבית הכנסת. מזה אנו מבינים כמה היה חשוב ליעקב אבינו לשלח את יהודה להעמיד בתי כנסיות ובתי מדרשות...

בדיחת השבוע

כורדי אחד אומר לחברו איזה מזל שנגמר חנוכה, בדיוק כבר לא נשאר לי מקום לעוד נר בחנוכה